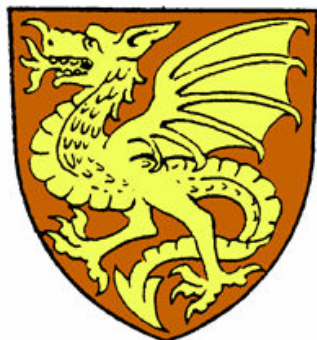

62 DRAKE

Sunnerbodrakarna (Drake till Uggleboda), Västbodrakarna, Drake av Intorp, Drake av Hagelsrum och Drake till Torp och Hamra.

"Flygande drake"
Sunnerbodrakarna

"Sparre över stjärna"
Drake af Intorp.

Sunnerbodrakarnas vaen

Fem Drake-ätter i Småland och Västergötland och deras inbördes samband.

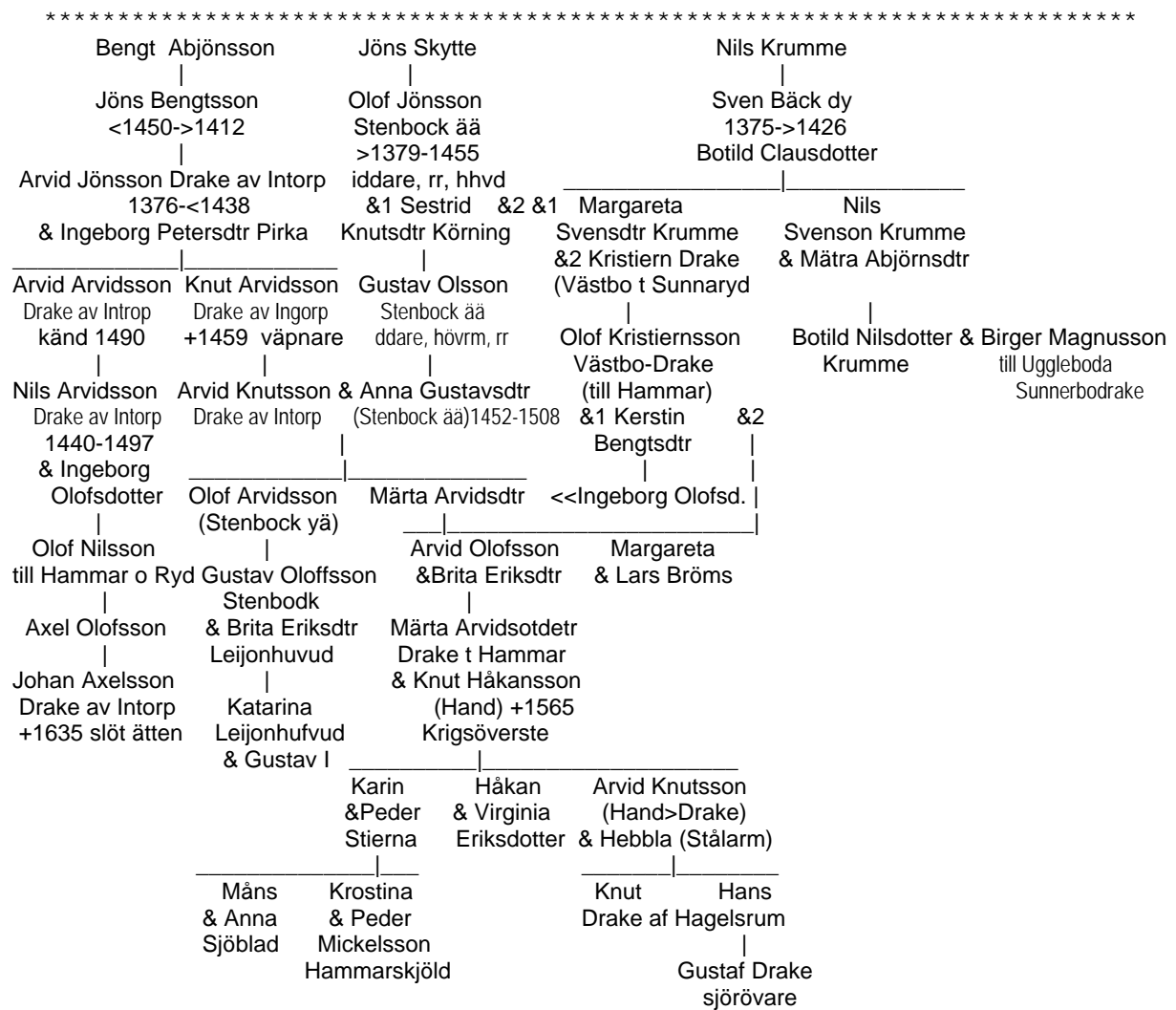
*****

*****

62 DRAKE	1
Fem Drake-ätter i Småland och Västergötland och deras inbördes samband.	
	1
Sunnerbo-drakarna	3
Birge Drake	3
Birger Magnusson	3
Stråle - Grip	3
Kåse	4
Magnus Birgersson (Kalvnäs)	4
Sunnerbodrakarna	5
Västbo-drakarna	6
Kristiern Drake	6
Olof Drake	6

Olof Drakes första gifte	Fel!
Bokmärket är inte definierat.	
Drake av Torp och Hamra...	6
Drake av Intorp	Fel!
Bokmärket är inte definierat.	
Olof Drakes andra gifte.....	Fel!
Bokmärket är inte definierat.	
.. de gamla Drakar till Hammar	7
Bröms	8
Drake av Hagelsrum	8
Drake af Intorp	9

I SBL och annan genealogisk litteratur framställs de fem *Drake*-släkterna i Västergötland, Småland och Östergötland som av varandra oberoende. Här visas dock mer eller mindre nära släktband mellan dem.

Trots sin ringa omfattning – endast fem generationer - är slakten ännu bristfälligt utforskad men den ingår till större delen i förf:s anträd.

Sunnerbo-drakarna

Märit Pedersdotter (Kåse) hade genom sin farmor *Margareta Birgersdotter* anor från frälsesläkten 'Drake till Uggleboda', även kallad 'Sunnerbodrakarna', emedan sätesgården Uggleboda (numera med namnet Stensnäs) ligger i Ryssby sn, Sunnerbo hd¹.

Margareta - och hennes syster Märta - var de enda ättlingarna till *Birger Magnusson Drake* († ~1630) och hans hustru *Botild Nilsdotter Krumme* (död efter 1630)².

Birge Drake

Sunnerbosläkten anses utgå från *Birge/Börge Drake*, som åtminstone 1360-1370 ägde en gård kallad Uggleboda (eller Ugglebo³) vid Stensjön i Ryssby socken öster om Ljungby. Genealogin är oklar, men en ägarlängd har publicerats av P G Vejde⁴.

Efter *Birge(r)* blev sonen *Anders* ägare och levde ännu 1420 men var

---

¹ Gården kallas ofta även Ugglebo, men förväxlas då lätt med Ugglebo i Bomsö sockens dåvarande fastlandsdel, belägen nordväst om sjön Bolmen och numera överförd till Ås församling. Därigenom har detta Ugglebo, där förf:s farmors bror levde 1858-66, hela tiden legat i Västbo härad, Jönköpings län.

² Botild Krummes morfar Abjörn Jönsson och Birger Drakes momors farfar Nils Jönsson var båda söner till Jöns Abjörnsson i Vä, se 64_Abjörn Nockessons ätt.

³ Se fotnot 1.

⁴ "Kronobergs läns herrgårdar. Se även Bexell, "En bok om Ryssby".

död 1430. Intill 1475 var *Magnus (Andersson?)* ägare till Uggleboda.

Ugglebodas näste ägare var *Magnus Magnusson* (utan kända levnadsdata), gift med *Ingeborg Nilsdotter*, dotter till häradshövdingen i Konga *Nils Turesson* (Balk av Billa) och *Birgitta Pedersdotter* († >1473). Birgitta var i sin tur var dotter till väpnaren *Peder Jönsson* (till Berga), som var sonson till *Jöns Abjörnsson* och farfar till *Halsten Månsson Bagge* (av Berga)⁵.

Birger Magnusson

Magnus Magnussons son, väpnaren *Birger Magnusson Drake* gifte sig 1488 med *Botild Nilsdotter (Krumme)* i Hjälmaryd. Han blev den siste Sunnerbodranken på svärdslinjen; efter hans död – mellan 1530 och 1533 - skiftades arvet mellan döttrarna *Margareta* och *Märta*. Bådas makar och arvingar förekommer i den fortsatta ägarlängden.

Stråle - Grip

År 1533 ägs Uggleboda av *Anders Olofsson* (Stråle av Sjöared)⁶, tidigare slottsloven på Älvsborg och nu gift med *Märta Birgersdotter*.

Sonen *Kristofer Andersson* (1518-1599) ägde Stensnäs år 1578. Redan år 1562 hade han av kung Erik XIV 'i anseende till [sin] tapperhet' fått en grip i sitt sköldemärke och namnet *Grip*. Han utnämndes 1563 till amiral och ingick s å med bl a *Jöran Persson* i regeringen under kungens frånvaro i danska kriget. År 1575 slottsloven på Revals slott och antogs 1576 till kungens hovjunkare. 1579-1581 var han befallningsman på Borgholm och förordnades 1586 till ståthållare på Kalmar slott. Under 1590-talets inbördeskrig stödde han Sigismund,

---

⁵ Se kap 64 Abjörn Nockessons ätt.

⁶ Anders' bror Kristoffer var gift med Erik XIV:s tidigare älskarinna Agda "Chritas" Persdotter.

varför han tillsammans med *Johan Sparre* och *Lars Rålamb* efter hertig Karls erövring av Kalmar, halshöggs den 16 maj 1599.

Under *Ulf* och *Anders Kristoffers-sönens* utlandsvistelse förvaltades deras del av Stensnäs av *Nils Bosson*, som 1592 gifte sig med arvtagerskan till Stensnäs' andra del, *Märta Pedersdotter (Kåse)*, se kap. 61.

Ulfs och Anders' syster *Märta Grip* gifte sig med *Truls Palnesson Rosenstråle* till Ravnäs, se 67 Hålbönäs.

1610-1617 är assessor *Anders Grip* ägare följt 1645 av dottern *Karin Gyllengrip*, gift med häradshövding *Erik Andersson Oxe*, död 1672. Därefter följer 1680 assessor *Kristofer Gyllengrip*, död 1695, och överste *Erik Gyllengrip*, död 1636.

Vid 1644 års riksdag tvingade medlemmarna av den medeltida ötteb Grip, att den yngre ättens namn ändrades till *Gyllengrip*.

Ätten utgick på svärdssidan 1786 med *Abraham Erik Gyllengrip*.

År 1738 förvärvades Stensnäs av lagman *Erik Magnus Lillienberg*⁷ och införlivades med Ågerup i Skåne och flera andra gårdar till det s k 'stora lillienbergiska fideikommisset'.

Kåse

År 1553⁸ är *Margareta Birgersdotter* make sedan omkring 1530, *Gustaf I:s* hövitsman *Arvid Kåse* till Öjhult, Pjätteryd, som anges äga Stensnäs. År 1592 gifte sig dennes sondotter *Märit Kåse* med Stensnäs' förvaltare *Nils Bosson*, se kap 61 Kåse.

År 1562 har *Arvid Kåse* avlidit och i ägarlängden ersatts av änkan Mar-

⁷ Se kap. *Dreffling - Lillienberg*.

⁸ År 1553 ett läsfel? Uggleboda delades sannolikt redan ~1533 mellan Birger Magnussos döttrar, företrädna av resp. make Anders Olofsson och Arvid Kåse.

gareta, den sista kända notisen om henne. År 1564 är hon i sin tur ersatt av näst äldste sonen *Birger Arvidsson Kåse*. Den äldste brodern *Peder* bor antagligen på Kåse-ättens sätesgård Öjhult i Pjätteryd.

På 1570-talet fick Uggleboda ett nytt namn: *Stensnäs*.

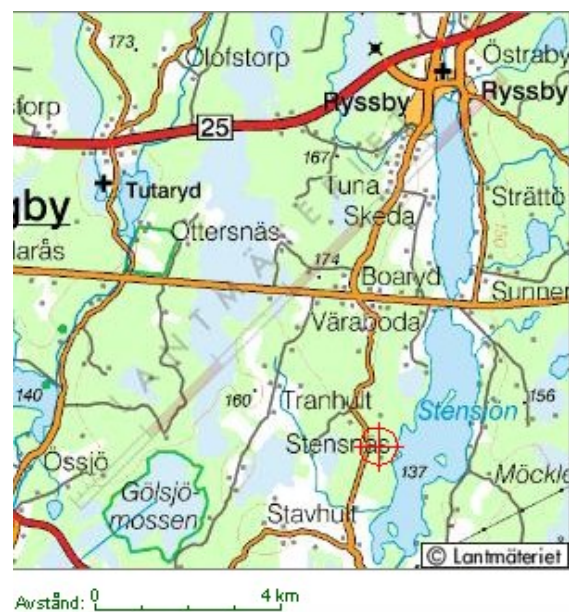
Birger Kåse dog 1588, och 1592 gifte sig *Peder Arvidssons* dotter *Märit* med *Kristoffer Grips* (se ovan) förvaltare på Stensnäs *Nils Bosson* och familjen kan ha bott kvar på Stensnäs till Märits död 1633 (se 61 Kåse).

Magnus Birgersson (Kalvnäs)

Den ovan nämnde *Anders Birgersson* torde också ha haft en bror *Birger*, som blev far till den i SBL beskrivne *Magnus Birgersson* (Drake till Kalvnäs) i Högsby sn, fogde på Stegeborg 1427, häradshövding i Aspeland och Sevede 1448, död mellan 1465 och 1474. Han saknade ättlingar, men en arvsprocess fastställde hans kusin i Uggleboda *Magnus Andersson* som hans arvinge.

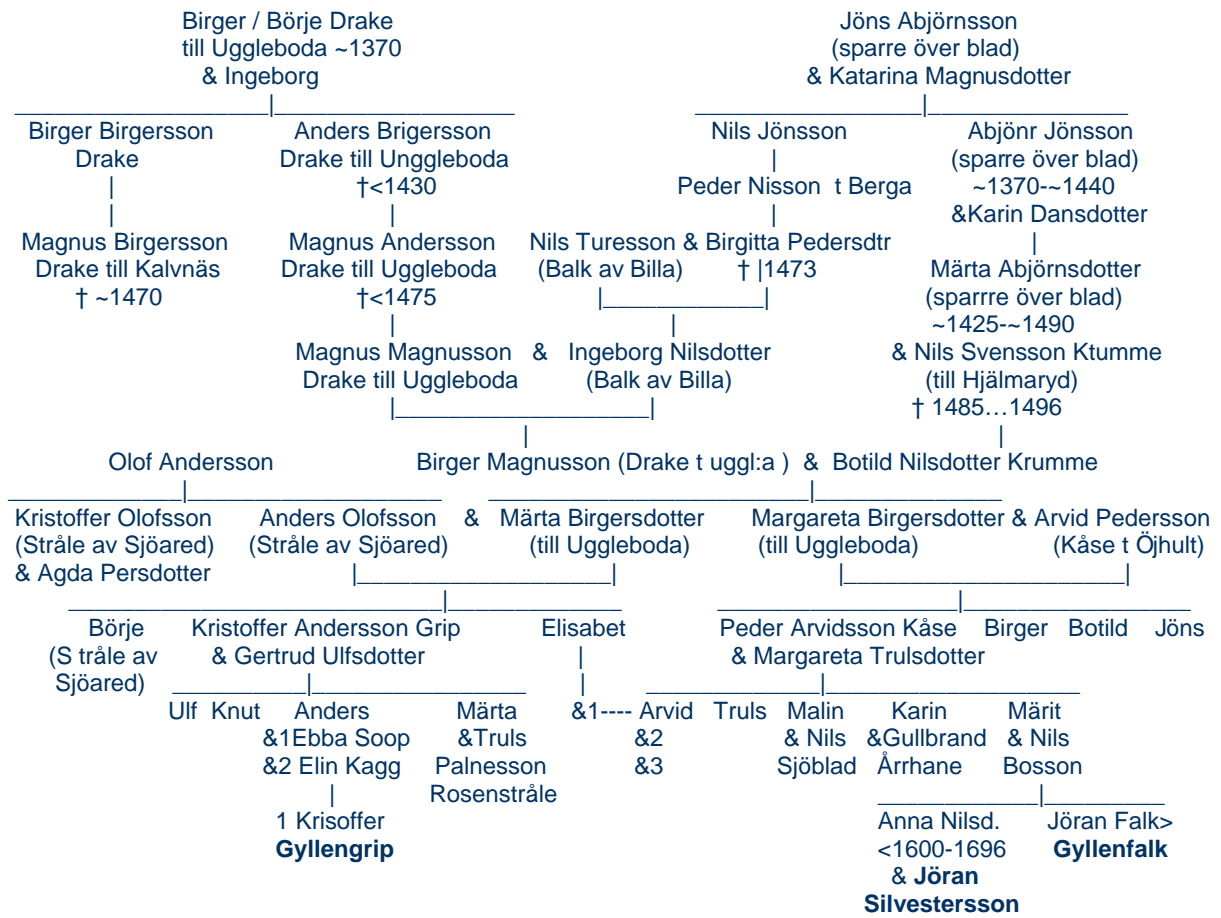
Men 1706 införs åter en *Peder Arvidsson Kåse*. Denne har inte kunnat identifieras i stamtavlan.

Ägarlängden har nog vissa luckor!

Sunnerbodrakarnas sätesgård Stensnäs.

Sunnerbodrakarna

Stensnäs 1975

Västbo-drakarna

Västbodrakarnas sätesgård Sunnaryd låg på fastlandsdelen av Bolmsö socken. Kartan har idag två markeringar; låg den gamla gården på udden i Bolmen?

Kristiern Drake

Botild Krummes faster Margareta Svensdotter Krumme (1416->1484) blev i sitt andra gifte med Kristiern Drake anmoder till de s k Västbodrakarna med sätesgård Sunnaryd vid Bolmen i Västbo härad, möjligen en morgongåva från Margaretas förste maken Olof Jönsson (Stenbock), död 1455, och hennes änkesäte även efter andre makens död den 16 februari 1484.

Kristiern Drake skall ha varit en dansk ofrälse man, som efter tjänst som slottsloven på Älvsborg kom till Västbo härad. Han kallades väpnare och välboren och nämndes bland de främsta svenska frälsemännen.

Olof Drake

Sonen i detta gifte Olof Kristiernsson Drake blev i sina båda giften med 1) Kerstin Bengtsdotter (lilja av Värnäs) och 2) Märta Arvidsdotter (Drake av Intorp) stamfar även för de som särskilda ätter behandlade grenarna Drake av Torp och Hamra och Drake av Hagelsrum samt en gren av Drake av Intorp (se nedan). Andra stamlinjer leder till Selma La-

gerlöf, Dag Hammarskjöld och Greta Garbo.

Kristiern hade endast en son: Olof Kristiernsson Drake, sannolikt född ~1460 och död 1518. Han bodde på Sundsholmen i Bolmsö, likaså i Västbo hd. Efter dessa sätesgårdars be-lägenhet är slakten känd som Västbo-Drakarna.

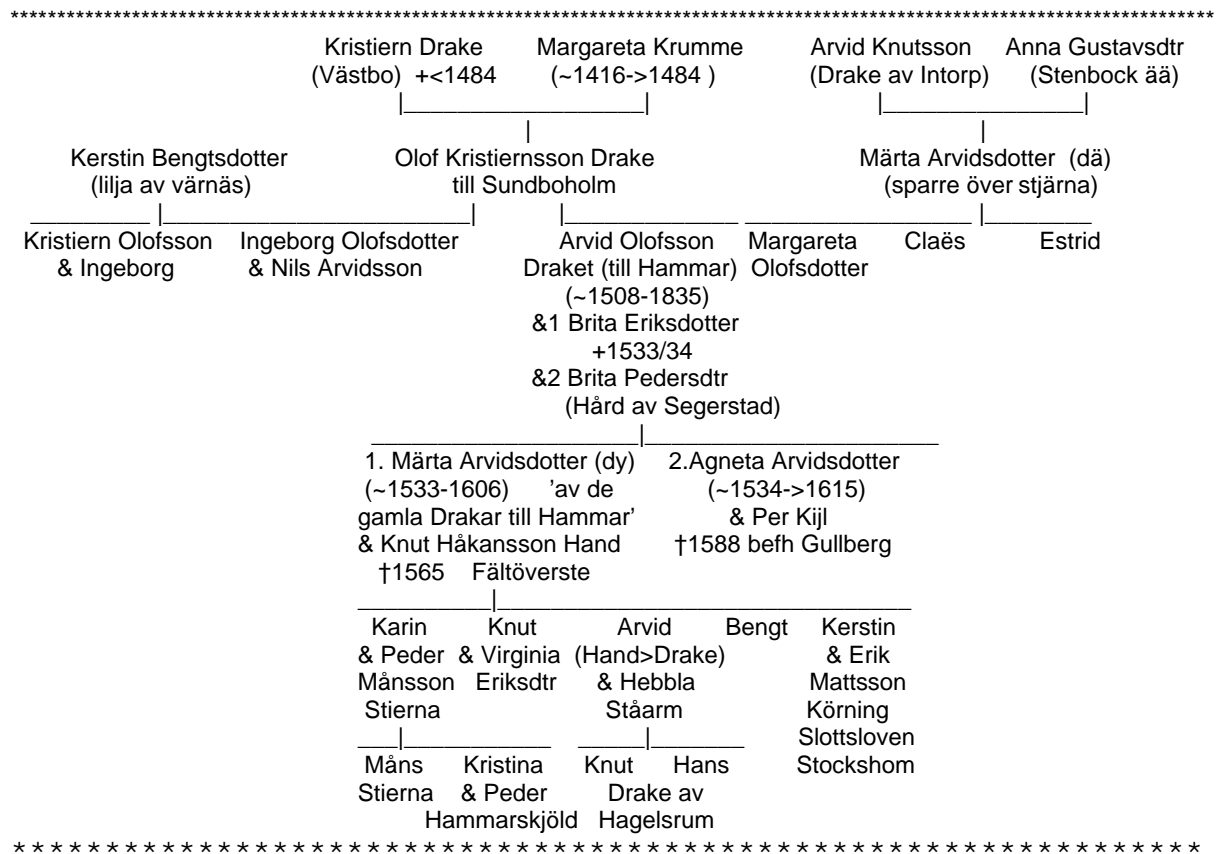
Olof Drake var kusin till Botild Krumme och blev genom sina två giften – 1) Kerstin Bengtsdotter (lav Värnäs; fyrstyckad sköld med halv lilja) och 2) Märta Arvidsdotter (Drake av Intorp; sparre över stjärna) - stamfar för en stor släkt med flera kända grenar.

I första giften hade Olof Drake fyra kända barn, av vilka Kristiern och Ingeborg bildade kända familjer, medan sönderna Jöns och Erik synbarligen dog i spä ålder.

Drake av Torp och Hamra.

Kristiern Olofsson Drake och hans hustru Ingeborg NN hade sonen Birger Kristiernsson, som skrev sig Drake till Ramnäs med en oäkta son Jöns, ryttare och far till löjtnanten Krister Drake, adlad Drake av Torp och Hamra. Ätten utgick på manssidan med sonsonen Fredrik Drake av Torp och Hamra, men hade genom dennes dotter Maria Elisabeth en kvinnolinje till von Johnstone och Isak Gabriel Schönborg (kap 44).

.. de gamla Drakar till Hammar ..

Senast 1508 gifte änklungen Olof Kristiernsson om sig med Märta Arvidsdotter (Drake av Intorp, 1483->1558), dotter till den första hustruns svåger, Arvid Knutsson⁹ (Drake av Intorp) och Anna Gustafsdotter¹⁰ (Stenbock ää). Flera av Olofs och Märta's barn fick genealogiskt intressanta ättlingar.

Arvid Olofsson Drake (~1508-1535) förvärvade¹¹ år 1330 Ryd och Hammar (sätesgården som sedan bytt namn till Bolmsnäs och nu Liljenäs) i Torskinge socken. Han ägde Även Toftnäs i samma socken.

Han levde inte mer än ungefär 27 år, men hann ändå med två äktenskap.

Arvid Drakes viktigaste ättlingar

Arvid Drake gifte sig första gången 1533 med *Brita Eriksdotter* och gav henne det efter fadern ärvda Sunsholmen i morgongåva. Modern kan ha dött redan samma år (eller 1534), kanske i bärnsäng, när *Märta Arvidsdotter (dy)* föddes¹². Hon har beskri-

⁹ Olof Drakes svärfar i andra giftet var kusin till hans måg i det första!

¹⁰ Anna Gustafsdotters söner var alla födda Drake av Intorp, men Olof bytte vapen till moderns och blev stamfar för den yngre ätten Stenbock och bl a morfar till Gustav I:s tredje gemål Katarina Stenbock.

¹¹ - eller förlänades. Hammar skall ha varit bland de gårdar som indrogs till kronan vid den s k kyrkoreduktionen.

¹² Märta Arvidsdotter dä var syster till Olof Arvidsson (Drake av Intorp), som genom att

vits som "en av de gamla Drakar till Hammar" och var gift med fältöversten *Knut Håkansson Hand*, från vilken bl a ätten *Drake av Hagelsrum* härstammar (se särskilt kap.).

Arvid gifte om sig 1534/35 med *Brita Pedersdotter* (Hård av Segerstad), som fick Hammar i morgongåva. I detta gifte föddes dottern *Agnetta*, gift med *Per Kijl*, befälhavare på Gullberg och död 1588.

Med Hammar som änkesäte gifte änkan om sig med *Jöran Jönsson* (svan), död 1545. Inga barn är kända och Brita levde ännu 1566. Hammar dyker sedan upp i slakten Stierna med släktlinjer från både Marta Arvidsdotter och hennes faster Estrid Olofsdotter

Bröms

Margareta Olofsdotter (1515-1575)

& Lars Bröms

Drake av Hagelsrum

Arvids och Britas dotter *Märta* (Västbo)¹³ var gift med fältöversten *Knut Håkansson Hand*, som stupade i slaget vid Axtorna 1565. Sonen *Arvid Knutsson* fick Johan III:s tillstånd att anta moderns vapen och namn med tillägg av sätesgårdens namn och blev stamfar för **Drake af Hagelsrum**.

Arvid Knutsson var gift med *Hebbla Eriksdotter Stålar* och hade två söner.

Knut Drake († 1639) var ståthållare på Jönköpings slott och gm *Helga Månsdotter Stiernbielke* (dotterdotter till *Märtha Arvidsdotter Drake af Intorp*).

---

anta sin mors namn och vapen blev stamfar för den yngre ätten Stenbock.

¹³ Ej att förväxla med farmodern Märta Arvidsdotter (Drake af Intorp)

Hagelsrums säteri ligger strax nordost om Målilla.

Hans Drake († 1653) var landshövding och gm Elin Snakenborg. Deras son *Gustav Drake* (1634-1684) var sjörövare och blev förebilden för 'Fribytaren på Östersjön' i Viktor Rydbergs roman. Han var gift med 1) hovrättspresidenten *Johan Skyttes* sondotter *Anna Chrlotta*, 2) fröken *Beata Christina Silfverhielm* på Havsjö säteri i Bringetofta.

Arvid Knutssons bror *Håkan Knutsson* var gift med *Virginia Eriksdotter*, en av Erik XIV:s frillodöttrar med *Agda Persdotter*.

4. *Claës Olofsson* (Drake Västbo) gifte sig med sin svägerska *Gunnil Pedersdotter* (Hård av Segerstad). Deras dotterdotter *Beata Ulfsdotter* (halvhjort) var gift med *Truls Pedersson Kåse* till Öjhult.

5. *Margareta Olofsdotter* (1515-1575) och hennes make, fogden i Sunnerbo *Lars Bröms* (1500-1565) hade intressanta ättlingar.

- *Anna Larsdotter Bröms* var gift med hovjunkaren *Måns Olofsson* (Stiernbielke)¹⁴, vars morfar var den kände krigsöversten *Halsten*

---

¹⁴ Till denne går även en stamlinje från Jöns Abjörnsson (Bagge), se kap. 64.

Bagge – vars far var syssling till Botilda Krumme (genom Jöns Abjörnsson).

Margareta Månsdotter Stiernbielke och hennes make ryttmästaren *Göran Armsköld* var genom sonen *Olof Armsköld* stamföräldrar för en av linjerna i *Dag Hammar-skjolds* anträd.

Olofs syster *Brita Armsköld* hade en dotterdotter *Maria Sofia Gyllenståhl*, som var gift med *Erik Ahlfort*, en från Frankrike vid slutet av 1600-talet invandrad hugenott, som hade slagit sig ned på gården Liljeholmen i Torpa sn vid Sommen.

Ahlforts dotter *Maria Katarina* gifte sig med en dräng på gården i stället för den av fadern utsedde bokhållaren i Norrköping, som stämde Ahlfort för brutet äktenskapslöfe! Men sedan tinget resolverat, att det stod Maria Katarina fritt att gifta sig med vem hon ville – kunde bröllopet stå. Ahlfort hjälpte mågen till en soldattjänst och efter avslutad soldattjänst köpte han gården Gunnarstorp i Säby sn. I sinom tid skulle paret bli farfars farfars farföräldrar till *Greta Gustafsson Garbo*.

- *Katarina Larsdotter Bröms* var gift med kyrkoherden *Petrus Petri Svenske* (1531-1591), vars dotter¹⁵ *Anna Pedersdotter* i sitt gifte med rådmannen i Brätte¹⁶ *Börje Olofsson* var stammoder för en värmländsk släkt med författarna *Selma Lagerlöf*, *Erik Gusgaf Geijer*, *Esaias Tenér*, *Nils Ferlin* och *Gustaf Fröding*.

6. *Estrid Olofsdotter* var gift med ståthållaren i Kalmar *Peder Jönsson*

---

¹⁵ Släktrelationen ifrågasatt av vissa forskare.

¹⁶ Brätte var en handelsplats mellan Vänersborg och Trollhättan, som under danskarnas ockupation av Nya Lödase 1613-1619 var Sveriges port mot väster.

(Ulfsax), men grenen utslöcknade, när sonen *Lindorm* stupade som löjtnant i slaget vid Axtorna 1565.

Drake af Intorp

Ingeborg Olofsdotter gifte sig med riksrådet och lagmannen *Nils Arvidsson* (Drake av Intorp) med tre efterföljande generationer ättlingar.

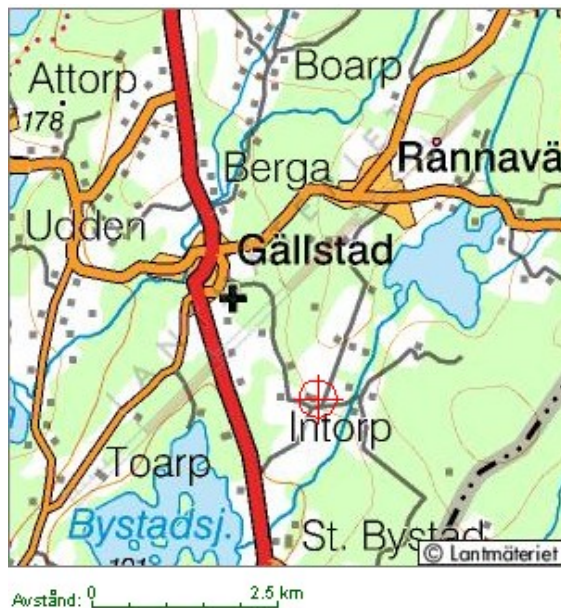
Vi har redan mött denna den äldsta av de smålndska Drakeätterna i flera ingiften. Slakten, som fått sitt namn efter säteriet Intorp i Gällstad sn, Kinds hd i Västergötland, är känd sedan tidigt 1300-tal genom *Bengt Abjörnsson*¹⁷ (känd 1338-1348), dennes son *Jöns Bengtsson*, född på 1340-talet, häradshövding i Kind, samt sonsonen och efterträdaren som häradshövding *Arvid Jönsson* (1376-1438).

Med den sistnämnde är blev ätten känd som *Drake af Intorp*. Som vapen fördes en "sparre över stjärna", men varifrån hämtades denna bild?

Bengt Abjörnssons mor *Lucia Matsdotter* blev i sitt andra gifte med *Torsten Vigolfsson* stammoder för den ätt som hade en "oxpanna" i vapnet och som på 1580-talet tog namnet *Ochsenstirn/Oxenstierna*.

---

¹⁷ Ungefär vid denna tid levde även förf:s ana Jöns Abjörnsson (Bagge, kap 64) och även Knut Abjörnsson (Vinstorpaätten). Detta särpräglade patronymikon låter ana eventuella gemensamma (ännu okända) anor, t ex genom Ingrid Abjörnsdotter (till Växtorp), som omkring 1240 gifte sig med Sixten (Bagge av Tofta).

Intorp i Gällstad sn, Kinds hd, var sedan 1300-talet sätesgård för en Drake-släkt.

Efter Arvid Jönsson delades släkten i två grenar, båda med giftermåslänkar till Västbodrakarna.

1. *Knut Arvidsson* († 1439) var häradshövding; sonen *Arvid Knutsson* (1440-1497) var riksråd och lagman i Tiohärad och gift 1477 med *Anna Gustavsdotter*, vars far var den siste *Stenbock* av den äldre ätten.

Äldste sonen fick heta *Knut* efter farfar, den andre *Gustav* efter morfar. Den tredje brodern fick hekalladesta *Olof* efter morfars far och tog som stamfar för yngre ätten ***Stenbock*** även moderns sköldemärke .

Sondottern *Katarina Stenbock* (1535-1621) var som *Gustaf I Erikssons* (Vasa) tredje hustru Sveriges drottning 1552-1560 och därefter änkedrottning i sextioett år. Hennes bror *Erik* förde ätten vidare till bl a *Magnus Stenbock* (känd från slaget vid Lund 1710, *Stenbocks* kurir).

Arvids och Annas dotter *Märta* (Drake av Intorp) var gift med *Olof Kristiernsson* (Västbodrake) i dennes andra gifte, se ovan. Märta ärvde Västbodrakarnas sätesgård *Sunnaryd* vid Bolmen i Västbo hd. Sonen *Claës* förde moderns vapen (Drake af Intorp), dotterdottern *Beata Ulvsdot-*

ter (hlavhjort) var gift med *Truls Arvidsson* (Kåse).

2. *Arvid Arvidssons* son *Nils* gifte sig med *Ingeborg Olofsdotter* (Västbodrake), dotter till *Olof Kristiernsson* i dennes 1:a gifte med *Kerstin Bengtsdotter* (Iilja av Värnäs). Märta Arvidsdotter var alltså Ingeborgs styvmor.

Nils Arvidssons sonson *Axel Olofsson* (*Drake* av Intorp, † 1632) var landshövding och ståthållare på Skaraborgs slott. Han var först gift med *Elisabet*, dotter till ärkebiskop *Laurentius Petri Gothus*, sedan med *Elsa Soop*; deras dotter *Elin* blev ingift i den i Dannäs boende grenen av släkten *Kyle*.